

benze dan ook
onschadelijk
despoten een
om ambteloo
ten.

alles moet er
al zijn, en om
sche kerk te
coterie toen
lichting van een
beproofd, ge-
eken genamij.
geboeven en
nog altoos be-
toster, een or-
allijn, met de
toorts schittert
in haar bede-

dstreken nog
er dan ook
in Genève is
ind, bestaande
derne leden,
in tot het op-
el verzoenings-
soo mee aan
nen zoo mee
er wereld geen
renover elkan-
naal de hand-
volkskerk be-
erkend, sprak
quaestien, als
God zou wor-
toog practisch
n gesteld. En
sschen geloof
ot stand ge-

aisinvloed het
in Genève da-
den, dat toen
moest worden
dan niet zou
man der mo-
podra bekend
rk het bij de
als een tweede
kt en van de
de St. Pierre,
en God te
ade, dat mo-
in de éénen
m.

de land, dat
het immers
a. 57 pCt. der
het Synodaal
d, der bevol-
ld het nog
te lande als
oest zijn, om
te tellen. Het
uitzondering
en food zelfs
dieslijk; maar
r, wie „sijn“
e wet.

er geen „heer-
man feitelijk
synodale kerk
„Staat, en wat
vas, ze werd
haar belagers
en Politie,
nie, hoe ook
schillig, ston-
dra haar or-
men een krach-
der kerk van

stuk der trak-
d geen wezen-
zoolang zelfs
oor dit Syno-
leve van dien,
en warm kan
an de volks-
i, en oecent,
oogenblik is,
ook onlangs
Theologische
esteld. Ook
vraag, of het
karakter van
indhaaf zou
nders in hun
faculteit, als
verleefde Ob-
en zijlingshet
om zich voor
e richting van
e maken,
witzerland en
tegenstanders
steeds meer
relasagen van
e plaats den
en alle on-
ste wat het
erk in steeds
treden: dat
og het onge-
lijke van de
n te stellen;
shouden zijn,
hun vader-
van de volks-

weg opgaat,
hun triomf,
ens hand op
massa is, als
valt.

n dorschvloer
lieten te ver-
gehoof; doch
aellige geest-
is van Abis-
en; toen dien
en het einde
ten met zijn
de fakkelen

dat ge het principieel-nomdinge en voos God
schuldige van de volkskerk klaar en helder
inziet, en met geestdrift vervuld zijt voor-
de gedachte, om de kerk van Christus ook
in uw eigen vaderland weer uit de hand
van haar God, en alzo door de kracht van
haar God te zien leven. Een kerk niets
zoekende dan het Koninkrijk Gods en zijne
gerechtigheid, en die er deswege zeker van
is, dat al die andere dingen haar vanzelf
in den schoot zullen geworpen worden.

En juist dit nu maakt de volkskerk
zelve u zoo gemakkelijk.
Haar vloek en doem toch is, dat ze,
om zich te kunnen handhaven, voor het
publiek altoos arm in arm met het bruta-
lste ongeloof moet verschijnen.

Dr. Van den Bergh met zijn kerk te
Voortuizen uitgeworpen en achtervolgd
met banul na banul; maar Dr. Liefinck
door alle hogere colleges van het genoot-
schap, met geestdrift of uit noodzaak ge-
handhaafd.

o, Wie zich die beide mannen naast
elkaar denkt. Dr. Van den Bergh, die thans
in Montreux misschien zijn einde te ontmoet
gaat, om door al Gods volk beweend, zaliglijk
in zijn Heere en Heiland af te sterven, en
Dr. Liefinck, die triomfantelijk zijn intocht
in de kerk van Sliedrecht houdt, om al
deze heilige waarheden en de eere van den
Christus te bestrijden! En dan te weten,
een man als Dr. Van den Bergh werpt dit
Genootschap uit, en een man als Dr. Lief-
inck handhaaft dit Synodaal Genootschap
op de plaatsen der eere; maar immers,
dan weet ge van uw volkskerk genoeg.
Dan ligt reeds in die ene tegen-
stelling heel haar zondig en onheilig karak-
ter geteekend. Dan oordeelt ze zich reeds
door dit één feit voor elke teederder
conscientie.

En nu oordeelen we hierin wel hen uit onze
broederen niet, die uit onwetendheid, uit
hange vreeze, of uit nood des levens in
deze zondige banden blijven voortleven,
maar nooit mag toch de eerbied voor hun
overtuiging of liever voor hun verblindheid
zoo ver gaan, dat we daarom zwijgen zouden.
Neen, juist om hun persoonlijk een deel
onzer liefde te blijven geven, moet ons
verzet tegen hun vals beginsel te kracht-
tiger, te volhardender en te doortastender
zijn.

Kusteloos moet hun zonde hun worden
aangezegd; moet de gruwel waaraan zij
medeschuldig staan hun op de conscientie
gebonden; en moet de roepstem van den
Christus, die om vrijmaking van zijn kerk
uit het diensthuis roept, in gesprek,
in geschrift en in de predicatie des Woords
door ons vertoelt worden.

Gelijk thans de toestanden in Europa
zich ontwikkelen, is, tenzij ze uit de banden
van de volkskerk worde losgemaakt, de
kerk van Christus, de kerk onzer vaderen,
de kerk der Hervorming voorgoed begraven
en weg.

En wie, met het oog op de teekenen
der tijden, roeping van Godswege gevoelt,
om ook zijnerzijds de eere van Christus
kerk in de toekomst te handhaven, kan,
mág onder geen andere leuze optrekken,
dan om de kerk van Christus aan zichzelf
te hergeven, door ze vrij te maken van allen
niet-Christelijken band.

Nog steeds blijft het met de school te
Kootwijkerbroek, ook na het optreden van
haar nieuwen onderwijzer goed vooruit-
gaan. Hoe moeilijk het voor de school met
den Bijbel ook scheen, om op de Veluwe
wortel te schieten, zoodra die wortel een-
maal aanslaat, schijnt de bodem er uitste-
kend voor den bloei onzer scholen geschikt.
Dat zag men te Voortuizen, en stellig
niet minder in het zoolang vergetene, en
sinds zoo druk besproken Kootwijk.

Met het oog hierop lasseten we hier een
schrijven in van het plaatselijke schoolbe-
staar, dat velen een oorzaak van blijdschap
zij.

Het luidt aldus:

School te Kootwijkerbroek.
Onze advertentie van 29 Maart l.l. is door
den heer J. I. te A. beantwoord met een
vriendelijke toezending van 50 ex. Formulieren
van Benigheid. Mevr. A. te H. zond voor
de schoolbijbels f. 5.

Het aantal leerlingen is opnieuw aanmer-
kelijk vermeerderd en dus moet het getal zo wel
als minimum voor de benoemde bijbels ge-
noemd.

Aan onze kinderen moet de Bijbel, en dat
wel in zijn geheel, in handen worden gegeven,
en dat wel te meer, daar ook nu nog in tal
van huizen de Heilige Schrift gemist wordt.

Ten dienste van de openbare godsdienst-
oefening in de school, hebben wij groote be-
hoefte aan een Staten-bijbel.

Wij twijfelen niet, of onze vrienden zullen
ook gaarne in dezen nood voorzien.

Waar het aantal leerlingen zoo toeneemt,
wordt ook de last, die de financiële commissie
te Amsterdam drukt, al zwaarder en zwaarder.
Daarom vraagt het bestuur de bijbels niet van
de commissie, maar waagt het aan te kloppen
bij de vrienden van Gereformeerd onderwijs.

Mogen we die vrienden tevens herinneren, dat
het adres van den penningmeester, den heer
J. H. Brand, is Parkweg 36, Amsterdam, die
uwe bijdragen gaarne wacht, om in de behoefte
aan nieuwe banken enz. te voorzien.

Vriendelijk verzoeken wij u, uwe bijdragen,
bijbels of geld, te willen zenden aan een der
onderstaande adressen.

Namens het bestuur:
Ds. J. H. HOUTAAGERS,
voorzitter.
B. PEGMAN HZ., hoofdonderw.
Kootwijk, 4 April '90.

Men ziet hieruit, dat er groei in deze
school zit; maar ook dat juist deze groei
de zorgen niet minder maakt.

Het gaat er mede, als met een pas op-
gericht huisgezin. Straks zet het zich uit.
Het getal kinderen groeit al aan en aan.
Maar met deze gestadige uitbreiding van
het gezin wordt ook de vraag steeds ern-

stiger, hoe voor al die kleinen brood en
kleertjes te vinden.

Soms begrijpt men dan ook niet, hoe
dit in menig huisgezin toegaat. Eerst leefden
van die f. 10, die men 's wecks ver-
diende, man en vrouw alleen. Toen met
één kind. Straks niet twee, drie, vier, tot
zes en acht toe, altoos nog van diezelfde
f. 10. o, Nergens meer dan in dit mysterie
van het huisgezin komt de wonderde macht
van Gods zegen uit.

Doch zoo is het dan ook met het mys-
terie der liefde en der weldadigheid bij onze
Christelijke scholen.

Nog heugen ons de jaren, toen onze
aansienlijke kapitalisten elkaar bedenkelijk
afvroegen, of het wel mogelijk zou zijn,
zoo maar in tien, twaalf plaatsen te gelijk
een eigen school te onderhouden. En zie
nu is heel ons land er mede overdekt. En
toch is er altoos weer geld, om nog weer
een nieuwe school aan de bestaande toe te
voegen.

De weldadigheid is zoo goddelijk elastiek.
Moge dan deze elasticiteit der barmhar-
tigheid ook steeds in mildere mate door de
school van Kootwijk ondervonden worden.

Want we weten wel, dat het voor de
Herant een waagstuk is, om op zoo in het
ooglopende wijze voor één enkele school
in zijn aanbeveling een uitzondering te
maken.

Maar onze lezers vergeven ons dat
immers?

Voor Kootwijks school mag wat voor
geen andere mag.

Aan deze school hechten zich nu een-
maal zoo eigenaardige, zoo principieele,
zoo heel ons land aangaande herinneringen.

In Wijnbriteradeel bleek de halsstarrig-
heid der Synodale machthebbers onverzet-
telijk te zijn.

De correspondent der N. Rott. Cour.,
een orgaan, dat anders in bewondering voor
het Synodalisme voor het Handl. nauwelijks
onderdoet, schreef desaan gaande:

Het gemeentebestuur van Wijnbriteradeel
heeft een poging aangewend om een schik-
king tot stand te brengen tusschen de Her-
vormde en Christelijke Gereformeerde gemeente.
Maar evenals deze poging is ook een verzoek
der laatste gemeente, om haar kerke te mo-
gen behouden in ruil voor een door haar
aangekocht pand, afgestuit op de halsstarrig-
heid van de machthebbers in de Hervormde
kerk. Het bestuur der burgerlijke gemeente
heeft nu met het oog op het politiereglement
toestemming verleend tot den bouw eener kerk
voor de Chr. Geref., op een plaats, die door
ligging en vorm daarvoor zoo ongeschikt mo-
gelijk is. Men mag nu verwachten dat er een
gedenkteken van kerkelijke heerschzucht op
zal verrijzen, terwijl hun oude kerke verplaatst
zu worden naar Esmeralda ten dienste der Do-
leerenden.

Dit bericht spreekt voor zichzelf.
Toch beelde men zich daarom niet in,
dat het publiek bespreken van deze droeve
uitingen van Synodaal fanatisme niet helpt.
Nu reeds kwamen ons berichten toe, die
duidelijk toonen, dat zeker schaamtegevoel
in meer dan één Synodale kerk is terug-
gekeerd. De conscientie heeft ook nog iets
te zeggen, vooral zoo ze haar verwijt van
de publieke opinie ontvangt.

Men worde daarom niet moede, alle
feiten, blijken en teekenen van dit Synodaal
fanatisme onopgesmukt publiek te maken.
Publiekmaking is het beste wapen tegen
kerkelijk despotisme.

Immers de dagen dat zulk despotisme
de conscientie onaangedaan liet, zijn voorbij.

KUYPER.

Uit de Pers.

Met een verontwaardiging, die u meeleept,
teekent de Zuid-Holl. Kerkbode ons het on-
heilig spel, dat gelijk in tal van Synodale
kerken, zoo ook te 's-Gravenhage bij de dus-
genaamde „bevestiging der nieuwe (?) lidmaten“
vertoond is.

De Rode zegt er van:

Was dan toch de gruwel is?
Ach, of aller oogen er voor geopend waren!
Het groote kerkgebouw nabij het Stadhuis te 's-Grav-
enhage bevat Zondagavond 30 Maart een menigte
van menschen. Recht tegenover den kansel zijn in
lange rijen jongelingen en jongedochters gezeten. En-
strig klimt het woord van den prediker, naar wien
aller oog en aller oor is gericht.

Deze jongelingen en jongedochters zullen straks
openlijk belijden doen, en daarna als lidmaten recht
hebben, om tot het heilig Avondmaal te gaan.

Moeten wij hier een gruwel zoeken?

Wat wordt hier dan gehoord en gedaan? 't Is im-
mers alles even heilig en goed.

Gij hoort hier spreken van de heilige oogenblikken
des levens. Hoe ernstig vermaant de prediker als in
de tegenwoordigheid des Heeren, die een Kenner der harten
en een Oordeeler der gedachten is, dat er toch geen
onoprechtheid in de harten der jeugdige belijders zal
zijn; dat zij toch niet den plaatsje in hun binnenste
voor de wereld zullen openhouden; dat zij met Chris-
tus tegen de wereld en de zonde moeten kiezen.

Is hier een gruwel?

Maar let er dan op, hoe het lijd en sterven van
den Heere Christus aan deze jongelieden wordt voor-
gehouden, om hunne gelachten alleen op dien Chris-
tus te vestigen, opdat zij zichselven verzeten en in
liefde tot den Zaligmaker onttoken. Hem niet leven
die harte nu voor de menschen mogen belijden.

Is hier een gruwel?

Hier wordt de toegang tot het heilig Avondmaal
ontsloten, hier wordt het Verbond Gods door bond
genooten aanvaard, door hen, die immers door den
heiligen Doop daartoe verplicht en geroepen waren.
En die nu in hun belijden immers aan hun Doop be-
antwoorden.

Maar waar is de gruwel dan?
De gruwel is in de handen en op de lippen van dien
prediker.
Hoor, hij roept de jeugdige lidmaten tot belijden
op: hij zal hun de vragen der belijdenis voorstellen.
Nu komt de gruwel!
In dit heilige oogenblik!
[a] In dit heilige oogenblik!

Hoor; daar komen de vragen.
Wij zullen van den inhoud der eerste vragen heden
niets zeggen. Wij onthouden het hoofd, zoo naar de
belijdenis van den Naam des Vaders en des Zoons en
des Heiligen Geestes gevraagd wordt, en zoo de be-
lofte van getrouweheid aan den eeuwigen Heiland en
Zaligmaker wordt afgelegd.

Waar is nu de gruwel?
In den naam is het bevestig! Niemand merkt het.
Allen denken slechts aan den Vader, den Zoon en
den Heiligen Geest; aan den Heiland en zijn kruis.

De prediker weet wel, wat er volgen moet, maar
hij denkt er bijna niet aan. Eén d'w op zijn geweten
en hij is er overheen.

Eén d'w!
't Is gebeurd. De vragen zijn gedaan en beantwoord.
Niemand heeft het gemerkt.

Daar zingt de zang. Goden lof. Daar kluit de
ernst van het woord des predikers. Daar wordt het
verrijg gebed ingestort. Ziet de tranen vloeden. In
menig jeugdige hart is een stille bede tot den Heere.
Die avond is onvergankelijk.

En er kan ook veel goeds in zijn. Verder dat niet!
Maar de gruwel roept intusschen naar den Heere,
die menschen die chertien woot?

Welke gruwel?
De prediker, bijna zonder dat iemand het
merkte, al die jeugdige lidmaten gehoorzaamheid heeft
laten beloven aan de goddeloos reglementen, die met
Gods heilig Woord in strijd zijn.

Hij mag ze anders niet bevestigen. Hij mag ze anders
niet tot het heilig Avondmaal toelaten. Hij mag ze anders
niet op dien kansel staan. Hij moet in deze heilige
oogenblikken, als zij den Heere zullen belijden om
tot het Avondmaal te komen, hun deen strijd des
Saloms om den hals werpen. Zij moeten die gehoor-
zaamheid beloven. Zonder dat zij het weten of be-
merken.

Maar hij weet het wel!
En d'w op zijn geweten, en de strik zit er om.
Zij hebben het beloofd!

In dit heilige oogenblik.
In den Naam van den driëenigen God en den
Zaligmaker op de lippen.

Om te komen tot het heilig Avondmaal.
't Is een gruwel.
't Is afschuwelijk.

De harten zijn nog lang vervuld met wat dien avond
werd gehoord.

Maar de Statenstrik ligt weer om zooveel zielen
heen. Zij hebben nu ook mede die reglementen ge-
heerd.

Christus is verloren, terwijl Hij beladen werd.
Het Avondmaal is ontheilig door huldiging der god-
deloos reglementen in de ure der belijdenis. De
Kerk is in de banden der goddeloosheid vaster ge-
bonden.

Gods toorn is over de Gemeente bij vernieuwing
verkeerd.

Lezer! kunt gij voor dien gruwel nog iemand wan-
schijnen? o, Doe het!

In mocht de Heere geven, dat er eens een leeraar
op dien kansel den gruwel openlijk uit het midden weg
wierp!

Om der zielen wille.
Om der Gemeente wille.
Om der Heeren wille.

Dat zou een van belijdenis zijn met de daad.
En de Heere zou de vrucht geven voor zijne Kerk
te 's-Gravenhage.

Dit is kras, maar niet te kras gezegd. Im-
mers zoo ooit, dan is het de laatste jaren in
zake de Doleantie gebleken, hoe de mach-
thebbers er u niets om maken, of ge al uw
belofte van trouw aan God Driëenig schendt,
zoo ge maar voor dit één zorgt, dat ge niet
raakt aan het heilig huisje der reglementen.

De Reglementen der Synodale Organisatie zijn zoo
luttel gesteld.

Dit zou door honderden voorbeelden aan te toonen
zijn. Overal is in deze reglementen zooveel mogelijk
de vrome rechtsin bewaard, en datgene, waarom het
eigenlijk te doen is, wordt in de meest bedekte bevoor-
dingen en zoo min mogelijk in het oog loopend daarin
gevoeld.

Die lid nu werpt ook bij de „bevestiging“ door de
handen ook van den rechtinnigsten leeraar den Syno-
dalen strop om den hals der jeugdige lidmaten.

Bijna zoo niemand het bemerkte; zelfs de prediker
niet indien hij het niet te goed wist, welk planke hij
hier over moet.

Zie toch, hoe die vragen bij de bevestiging gesteld
zijn. Daar wordt breed in gesproken van „het volgen
van de Wetten in voorbeeld en tegenwoord, gelijk man
zijn getrouwe belijders belijdt.“ Dit moet leders aan-
dacht wekken; dit doet ieder goed.

Maar onder deren indruk ontgaat het bijna aan allen,
dat de leeraar verder van de lidmaten vraagt, of zij
beloven „OPVOLGING DER VERBODENINGEN“.

En nu.
Om die OPVOLGING DER VERBODENINGEN is het
eigenlijk te doen.

Dat is de pit.
Het andere is slechts verguldeld.

Immers.
Wanneer de lidmaten den Heiland niet volgen, gelijk
aan zijn getrouwe belijders betamt, dan mag die
leeraar geen licht over hen uitspreken, zoo zij slechts
de vromen woorden opvolgen.

En zoo die lidmaten straks den Heiland wil volgen
in voorbeeld en tegenwoord, gelijk aan zijn getrouwe
belijders betamt, maar zij overtreeden hiervoor de
VERBODENINGEN, dan moet diezelfde leeraar hen uit-
werpen.

Het is dan ook bij de geheele „bevestiging“ gelijk
de valsch „Synode“ die instelde, alleen te doen om
dien strop der VERBODENINGEN. Al het andere is
slechts fransje.

Wij weten wel, dat het een godverrullend leeraar om
wat anders te doen is, maar hij kan niet anders. Hij
mag slechts den strop werpen.

o, Wierp hij de VERBODENINGEN er uit en stelde
er GODS WOORD voor in de plaats!

dene aangelegenheden door de Voorloopige
Synode van Utrecht zijn aangewezen, hiernede
worden opgeroepen, om, eveneens vóór gemelden
datum, hunne rapporten bij den kerkeraad te
willen doen inkomen.

Dat classes, kerkeraden of anderen, die
wenschten eenig voorstel op deze Synodale
vergadering aanhangig te maken, worden ver-
zoekt, deze voorstellen in duidelijke en ge-
reeden vorm, eveneens uiterlijk vóór den 1sten Juni
e. k., maar liefst zoo spoedig mogelijk in han-
den van den kerkeraad van Leeuwarden te
stellen, opdat de tijdige publicatie hiervan andere
kerken op de hoogte bringe van wat aan de
orde komt, en opdat het agendum intijds kunne
worden opgemaakt en rondgevoerd.

Met de bede, dat ook deze Synodale samen-
komst der kerken tot Godes eer en tot stich-
ting der Gemeente Gods moge leiden, doet de
kerkeraad voor de tijdige en gereede uit-
voering van het hiervooren bepaalde, een broe-
derlijk, maar ernstig beroep op de welwillende
medewerking der overige kerken.

De kerkeraad voornemens:
Dr. L. WAGENAAR, praeses.
W. C. VAN MUNSTER, scriba.
Leeuwarden, 20 April 1890.

Zending-Congres.

Aan de kerkeraden van Ned. Geref. kerken
is de volgende circulaire verzonden:

Rotterdam, 8 April 1890.

De Deputaten der Voorloopige Synode van
Ned. Geref. kerken tot het Zending-Congres
hebben de eer U mede te deelen, dat het ver-
slag van dat Congres, gehouden te Amsterdam
28-30 Januari l.l., ter perse ligt en binnen
eenige weken verkrijgbaar zal zijn. Het bevat,
o. m., de referaten geleverd door Dr. A. Kuyper,
Dr. Schaafsma, Dr. Wijnmalen, Dr. De Gaay
Fortman, Dr. Lion Cachet en Dr. Wagenaar,
benevens de Zendingrede door Dr. Sikkink ge-
houden in de Keltzergachkerk bij het sluiten
van het Congres, en een nette kaart der Ned.
Geref. Zending op Java.

Om het Verslag in zoo uitgebreiden kring
mogelijk verspreid te zien, en zoo het Congres
meer en blijvend dienstbaar te doen zijn aan
de Zending, is de prijs zoo gering mogelijk,
op slechts f. 0.50 per exemplaar, gesteld. Doch
dan moeten er minstens 3000 exemplaren ge-
plaatst worden, zullen de kosten der uitgave
gedekt worden. Dit kan ook gemakkelijk ge-
schieden, indien iedere kerkeraad der Ned.
Gereformeerde kerken een zeker aantal, liefst
niet minder dan 10 exempl. voor zijn reke-
ning neemt, wat kwalijk voor een enkelen
kerkeraad bezwaar zal opleveren.

En daartoe nemen Deputaten de vrijheid,
ook u venvensgaand intekenbiljet aan te bie-
den met verzoek het zoo spoedig mogelijk, in
geval, adres te willen verleen.

Niet twijfelend aan uwe belangstelling ook
in deze poging om te arbeiden, naar 's Heeren
wil, aan de uitbreiding van zijn Koninkrijk,
en met toebijding van 's Heeren zegen,
de Deputaten tot het Zending-Congres,

F. LION CACHET, v. d. m.
W. HOFF, onderling.
Dr. L. WAGENAAR, v. d. m.

Voorloopige Synode van Ned. Geref. kerken.

De kerkeraad der synodale kerk vraagt vrien-
delijk maar dringend aan de scriba's der ker-
keraden, die in het jaarboekje nog niet werden
opgenomen, ten alleropdige hune adressen
op te geven aan zijn scriba, den heer W. C.
v. Munster, te Leeuwarden.

De kerkeraad der Ned. Geref. kerk te Ooster-
nijkerk maakt met dank aan den Heere aan
de zusterkerken bekend, dat hij in zijne ver-
gadering op 17 Maart 1890 met de Synodale
organisatie van 1816 voor zijne gemeente brak
en voortaan wenscht te leven naar de kerken-
ordering onzer Geref. kerken, het laatst her-
zien te Dordrecht in den jare 1619.

Hij verzoekt de gemeenschap en voorbede
der Ned. Geref. kerken in ons vaderland.
Namens den kerkeraad,
DOUWÉ ZWART, scriba.

De kerkeraad der Ned. Geref. kerk te Wartena
en Warstien (classis Leeuwarden c. a.) be-
richt door dezen, dat hij, krachtens het ambt
der geloovigen gekozen en daarna bevestigd
is; dat hij op Woensdag den 9 April 1890 zijn
eerste vergadering heeft gehouden, waarin,
onder biddend opzien tot den Heere, uit naam
der kerk de Synodale organisatie van 1816
voor afschafte is verklaard, zoodat den ker-
kenorde van 1619 weer van kracht is geworden.

Des Heeren gunste zij ook over deze kerk,
die arm is; Hij zegene haar om zijne Naams wil
Namens den kerkeraad,
J. WISSE, contulent.
F. J. DROST, scriba.

Wartena, 14 April 1890.
P.S. Het adres van den kerkeraad is: F. J.
Drost te Wartena.

Zich aansluitende aan de kerk van Vlissing-
gen, besloot ook de raad der Nederd. Geref.
kerk te Kampen, om twee malen in het jaar
een collecte te houden ten behoeve der nood-
lijdende Ned. Geref. kerken in Nederland.

L. SPOEL, praeses.
G. J. VAN GOOR, scriba.

Officiële berichten uit de Ned. Geref. kerken.

Oproeping voor de Synode.

De kerkeraad van de Ned. Geref. kerk te Leeuwarden,
door de Voorloopige Synode van Utrecht be-
last met de saamroeping van een Synodale
vergadering der Ned. Geref. kerken in de maand
Juni dezes jaars, brengt hiernede ter kennis
van genoemde kerken, dat deze Synodale ver-
gadering, zoo de Heere wil, zal geopend wor-
den op Dinsdag 24 Juni e. k., des voormiddags
te 10 ure, in zijn kerkgebouw, gelegen in de
Grootte Kerkstraat 1, 31.

Dat midt dien de classes worden uitgenoodigd
tijdig, elk één dienaar des Woords en één onder-
ling uit haar midden — met hunne secundi —
tot afgevaardigden te benoemen, om op deze
vergadering met behoorlijke credentiebrieven
en instructie te verschijnen, en vóór den
1sten Juni e. k. bericht van deze afvaardiging
aan den scriba van den kerkeraad van Leeu-
warden te willen inzenden.

Dat heeren Deputaten, die voor onderschei-

De Boeren en de Zending.

I.

Men zou, zonder overdrijving gezegd, boek-
deelen kunnen vullen met al wat door Engelsche
en Fransche zendelingen en zendingsvrienden
gezegd is over de willekeurige en afkenrens-
waardige wijze van handelen der Gereformeerde
Boeren in Zuid-Afrika jegens de inboorlingen,
de Kaffers en Hottentotten, in Zuid-Afrika.
Tot vóór een dertig jaar was zelfs hier in
Nederland bij zeer velen — en ten deele is
't nog zoo — de beschouwing gangbaar, dat
de Afrikaansch-Hollandsche Boer, in zijn huis
een „in seinen Dogma befanger“ Calvinist,
daarbuiten een dwingeland is voor den zwarte,
een verdrukker van den inboorling, dien hij
beschouwt als behoorend tot een verworpen
geslacht, dat slechts goed is om te dienen en
met de zweep geregeerd te worden. De Hol-
landsche Boer werd zoo ongeveer gelijk ge-
steld met den vroegeren slavenhouder in Ame-
rika, die, onder verwijzing naar Noachs vloek

over Kanaän, het nageslacht diens laatste in
banden hield.

Nu is het allereerst vast en zeker, dat de
Boeren in vroeger eeuwen en nog menschen
waren, van gelijke beweging als anderen.
Dat wil o. a. zeggen, dat zij leefden in tijden
toen alle Christelijke volken, die overzeesche
besittingen hadden, daar de slavernij toelien-
ten. Engeland maakte zelfs den eersten slaven-
haler nu drie eeuwen geleden tot ridder.
Wat wonder dan dat de Boeren op de zwart-
ten neerzagen als op hun minderen; doch
opmerkelijk genoeg is er van slavenhandel en
eigenlijke slavernij, juist onder 't gezag der
Boeren nooit sprake geweest.

De inlander werd uiteraard dienaar van den
blanke. Of wel er ontstond bittere vijandschap
waartuit strijd voortspoot